

بهره برداری از گیاهان دارویی و

صنعتی

ارزش اقتصادی منابع طبیعی استان

1. ۳۰ درصد ارزش منابع طبیعی ارزش بازاری آن یعنی تولید علوفه جهت تغلیف دام می باشد

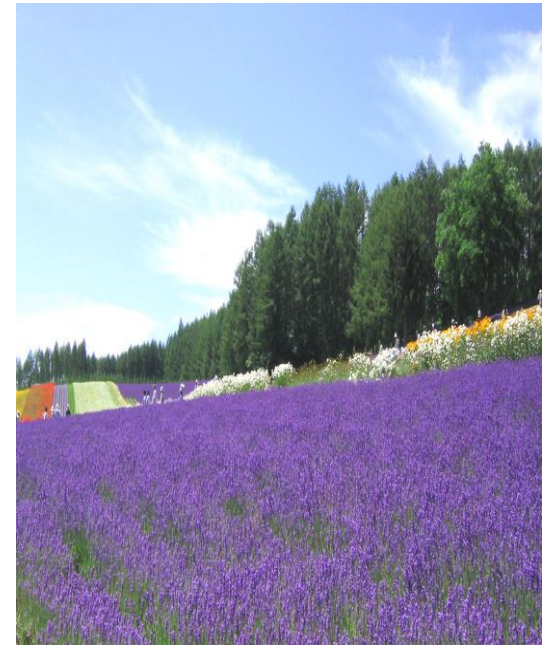
2. اثرات زیست محیطی (ارزش غیر بازاری) ۷۰ درصد الباغی را تشکیل می دهد.

رویشگاه باریجه در منطقه گچلی شهرستان مانه و سملقان در زمان گلدهی

کشت و اهلی کردن

کشت گیاهان دارویی و بومی مهم کشور، از جمله گل محمدی، مریم گلی، نعنا، بادرنجبویه، گل راعی، گل همیشه بهار، گشنیز، سیاهدانه، نعنا فلفلی و رازیانه و... نشان داده است عملکرد آن بر حسب شرایط مناسب آب و هوایی نسبت به کشت گونه‌های زراعی از جمله گندم، جو 2 تا 3 برابر اقتصادی تر می‌باشد.

پتانسیل ها و امکانات محصولات فرعی جنکلی و مرتعی (غیر چوبی) :.....:

1. تنوع اقلیمی و توپوگرافی
2. تنوع رویشگاهی (ایران و تورانی و هیرکانی)
3. اراضی وسیع و مستعد گیاهان دارویی در سطح استان
4. امکان تهیه طرح در سطح اراضی مستعد با توجه به خصوصیات اکوفیزیولوژیکی گونه ها
5. تهیه طرح در سطحی بالغ بر ۸۸۸۰۰ هکتار از اراضی مستعد بهره برداری گون های باریجه و کتیرا و زرشک وحشی
6. تولیدی بالغ بر ۷۵ تن شیر باریجه ، کتیرا و زرشک وحشی از سطح طرح های بهره برداری
7. پتانسیل تولید بیش از ۱۰۰ تن در سال
8. اشتغالزایی فصلی برابر ۳۰ هزار نفر روز به صورت فصلی برای ساکنان بومی حوزه ها
9. امکان کشت و توسعه در سطح اراضی دیم و آبی استان و همچنین اراضی طبیعی با توجه به خصوصیات اکولوژیکی گونه ها و شرایط محیطی استان
10. کثرت نیروی انسانی تعلیم دیده بومی و امکان برنامه ریزی بهتر برای بهبود وضع موجود
11. وابستگی تعداد زیادی از خانوارهای روستایی و عشایری به بهره برداری از گیاهان دارویی

محدودیت ها و مشکلات فرعی جنکلی و مرتعی (غیر چوبی) :....:

- عدم تخصیص اعتبار اجرایی و همچنین ردیف اعتبار مجزا به گیاهان دارویی
- -عدم استقبال بخش خصوصی جهت ادامه فعالیت به دلیل حمایت های ضعیف بخش دولتی
- عدم وجود صنایع تبدیلی گیاهان دارویی در سطح استان
- عدم وجود صنایع بسته بندی محصولات دارویی در سطح استان
- ضعیف بودن حلقه ارتباطی بین بخشی و اجرا

محدودیت ها و مشکلات فرعی جنگلی و مرتعی (غیر چوبی) :....:

- برداشت خارج از توان اکولوژیک بعضی از گونه های دارویی به صورت غیر علمی در نتیجه تخریب اراضی (همانند سریش، زرشک و...)
- -مشخص نبودن ارزش زیست محیطی و اقتصادی این منابع
- --حادث شدن شرایط پیچیده محیطی و اقلیمی اثرگذار به پوشش گیاهی - حضور گسترده و مستمر دام در عرصه های منابع طبیعی
- -تخریب مکانیکی روز افزون اراضی به دلیل نیاز

علل به وجود آورنده وضع موجود :

- عدم تعادل دام و مرتع
- عدم توجه به اثرات زیست محیطی و ارزش غیر بازاری این منابع
- وابستگی مستقیم درصد بالایی از ساکنان استان به اراضی طبیعی
- عدم حمایت بخش خصوصی به دلیل عدم شناخت از این منابع
- عدم وجود صنایع تبدیلی در سطح استان
- صادرات فله ای محصولات ارزشمند همانند باریجه و کتیرا به دلیل عدم وجود صنایع تبدیلی و بسته بندی
- عدم رعایت استانداردهای بین المللی در بهره برداری از گیاهان دارویی به دلیل ضعف اطلاعات
- تاثیر شرایط شکننده اقلیمی بر کمیت و کیفیت این محصولات

مسایل و نقطه نظرات استان در خصوص تولید و صادرات و فرآوری محصولات غیرچوبی (دارویی و صنعتی و غذایی):

- **احاله مدیریت اراضی مستعد جهت تولید گیاهان دارویی جهت تولید انبوه این گونه ها در قالب طرحهای مدیریت منابع طبیعی**
- **فراهم آوردن زمینه صادرات به کشور همسایه (ترکمنستان) و سایر کشور ها**
- **احاله مدیریت اراضی مستعد طبیعی به بخش تعاونی و خصوصی علی الخصوص فارغ التحصیلان بخش کشاورزی و منابع طبیعی**
- **اقتصادی نمودن طرح های بخش منابع طبیعی با لحاظ نمودن اثرات بازاری این محصولات**
- **حمایت از بخش خصوصی جهت احداث صنایع وابسته فراوری و همچنین بسته بندی**
- **تخصیص اعتبار اجرایی بلاعوض و همچنین کمک های فنی و اعتباری**

اقدامات در حال پیگیری

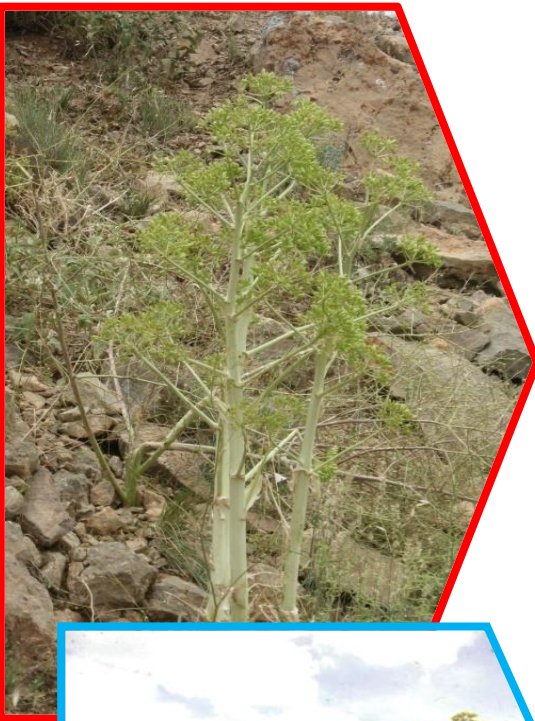
تلفیق کشت گیاهان دارویی و اقتصادی در طرحهای منابع طبیعی

۱- طرحهای مرتعداری:

در همین راستا طرح بهره برداری و کشت گیاهان دارویی جهت الحاق به ... طرح مرتعداری در سطحی بالغ بر ... و با ۳۷۴ نفر بهره بردار ذیحق که دارای اقلیم و شرایط مستعد (بارندگی بالای ۲۵۰ میلیمتر و...) جهت اجرای طرح مذکور می باشند تهیه شده است که توسط اتحادیه شرکتهای تعاونی منابع طبیعی بومی و جوامع محلی قابلیت اجرا خواهند داشت .

۲- طرحهای جنگلداری:

طرحهای جنگلداری چند منظوره تخت ایران بمساحت ....هکتار انجام می باشد ....

اهداف و دیدگاه‌های طرح تلفیق کشت گیاهان دارویی

- ۱- اقتصادی نمودن طرح‌های منابع طبیعی و توانمند سازی جوامع محلی
- ۲- جلب مشارکت جوامع محلی و بهره برداران بومی
- ۳- حفظ، احیاء و اصلاح مراتع و جنگلها
- ۴- حفاظت آب و خاک علی الخصوص در اراضی شیبدار کم بازده
- ۵- تولید منابع اولیه جهت تأسیس کارخانه های فرآوری و تبدیلی گیاهان دارویی در سطح استان و عدم خروج منابع و سرمایه ها از استان
- ۶- ارز آوری و ایجاد اشتغال
- ۷- تعادل دام و مرتع و کاهش فشار بر روی عرصه های منابع طبیعی

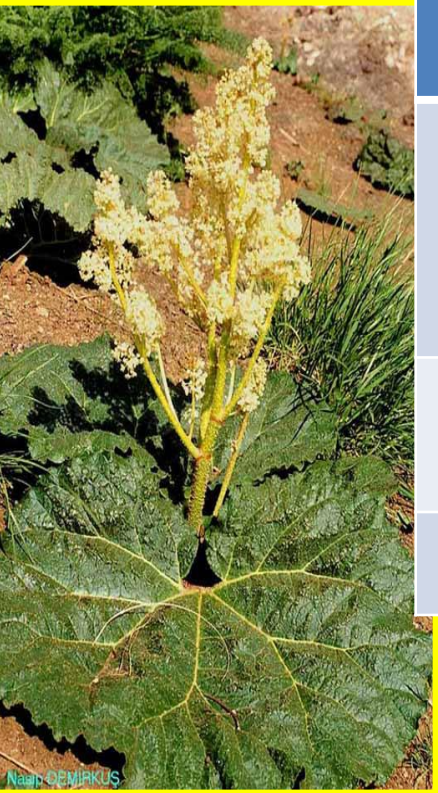
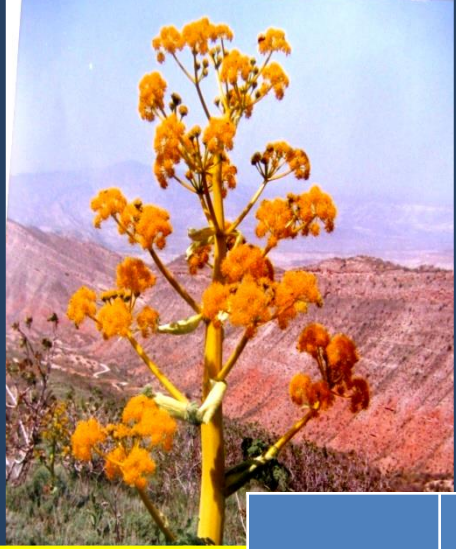

اقدامات در حال پیگیری

- پیگیری تخصیص اعتبار تملک دارایی جهت تهیه طرح و اجرای آن
- جذب سرمایه گذار جهت احداث کارخانه جات صنایع تبدیلی و فرآوری گیاهان دارویی
- پیگیری تخصیص تسهیلات بانکی کم بهره در راستای توسعه کشت گیاهان دارویی

پیگیری تهیه و اجرای طرح کشت ، توسعه و مدیریت بهره برداری گیاهان دارویی و صنعتی منابع طبیعی ....به عنوان یکی از برنامه های اقتصاد مقاومتی استان

شماره	عنوان هدف کمی	واحد اندازه-گیری	سال ۹۵	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹	جمع
۱								
۲								
۳								

اقدامات در حال پیگیری

-استفاده از پتانسیل های طبیعی استان
علی الخصوص گونه های درختی جهت
الگو برداری گونه های باغی ...در راستای
افزایش سطوح اقتصادی باغات با توجه به
شرایط اکولوژیک گونه های بومی همانند
پسته، زرشک، آلوچه ، گلابی وحشی،
سیب و...

-اجرای کلاسهای آموزشی ترویجی
درخصوص اقتصادی کردن طرحهای
مرتعداری و جنگلداری با محوریت
گیاهان دارویی و اقتصادی

توضیحات	تعداد پروانه صادر شده	سطح (کیلو گرم)	نام محصول	ردیف
			باریجه	۱
			باریجه	۲
			شیرین بیان	۳
			کتیرا	۴
			جمع	

طرح بهره برداری باریجه کوه.....

تقدیم به شما

پایان

